T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 490
KARAR NO : 2018 / 523
KARAR TR : 24.09.2018

ÖZET : Aynı yargı kolu içerisinde verilen kararlar arasındaki çelişkilerin, 2247 sayılı Yasanın 1. ve 24. maddelerinde hüküm uyuşmazlığının varlığı için öngörülen "adli ve idari yargı mercileri arasında oluşan" koşuluna ilişkin olmadığından hüküm uyuşmazlığının giderilmesi BAŞVURUSUNUN REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Hüküm Uyuşmazlığının
Giderilmesi İsteminde Bulunan
(Davalı) : Bornova Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. N. Y.
Davacı : Ö. Otomotiv Temizlik Ve Servis Hizmetleri A.Ş.
Vekili : Av. M. A. Y. Av. D. A. O.

O L A Y : İzmir İli, Bornova İlçesi, K. D. Mahallesi, Ü. Caddesi, No:.. adresinde bulunan 4.192,88 m2 kamuya terkli alanı davacı şirket tarafından izinsiz araç park yeri olarak kullandığından bahisle 103.200,00 TL tutarında ecrimisil tahakkuk ettirilmesine ilişkin Davalı Bornova Belediyesince 18.03.2016 tarih ve E.1745 sayılı ecrimisil ihbarnamesi düzenlenerek davacı şirkete gönderildiği anlaşılmıştır.

I- Davacı vekili; Ecrimisilin hukuka aykırı olduğu, aynı yerle ilgili olarak daha önce 31.03.2012-31.12.2014 tarihleri arası için Bornova Belediyesine ödeme yapıldığı ve rakamların daha düşük olduğu, bu sefer fahiş bedel belirlendiği, ecrimisilin dayandığı bir encümen kararı bulunmadığı, anılan yerin belediye taşınmazı olmadığı, belediyenin ecrimisil alma yetkisi bulunmadığı, 1000 m2'sinin uzun zamandır kamuya açık yol olarak kullanıldığı ileri sürülerek iptali istemiyle 18.04.2016 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 3. İDARE MAHKEMESİ 29.12.2017 gün ve E:2016/593, K: 2017/2302 sayılı dosyada "13.07.2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Belediye Kanunu'nun 15. maddesinde, belediye mallarına karşı suç işleyenlerin Devlet malına karşı suç işlemiş sayılacağı, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75. maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75.maddesinde de; devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine fuzuli şagilden, bu Kanunun 9'uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle takdir ve tespit edilecek ecrimisil isteneceği, ecrimisilin talep edilebilmesi için Hazinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmediği ve fuzuli şagilin kusurunun aranmayacağı hükmüne yer verilmiştir.

4721 sayılı Türk Medenî Kanunu'nun 715. maddesinde, sahipsiz yerler ile yararı kamuya ait malların Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu kuralına yer verilmiştir. Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 4. maddesinde de; Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer: "Türk Medenî Kanunu ile diğer kanunlarda Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu belirtilen yer" olarak tanımlanmıştır.

Öte yandan, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18. maddesinde, "İmar hududu içinde bulunan binalı veya binasız arsa ve arazileri malikleri veya diğer hak sahiplerinin muvafakati aranmaksızın, birbirleriyle yol fazlaları ile kamu kurumlarına veya belediyelere ait bulunan yerlerle birleştirmeye, bunları yeniden imar planına uygun ada veya parsellere ayırmaya, müstakil, hisseli veya kat mülkiyeti esaslarına göre hak sahiplerine dağıtmaya ve re'sen tescil işlemlerini yaptırmaya belediyeler yetkilidir. Sözü edilen yerler belediye ve mücavir alan dışında ise yukarıda belirtilen yetkiler valilikçe kullanılır. Belediyeler veya valiliklerce düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların dağıtımı sırasında bunların yüzölçümlerinden yeteri kadar saha, düzenleme dolayısıyla meydana gelen değer artışları karşılığında "düzenleme ortaklık payı" olarak düşülebilir. Ancak, bu maddeye göre alınacak düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların düzenlemeden önceki yüzölçümlerinin yüzde kırkını geçemez. (Değişik üçüncü fikra: 3/12/2003-5006/1 md.) Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tâbi tutulan yerlerin ihtiyacı olan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve ortaöğretim kurumlan, yol, otoyol hariç erişme kontrolünün uygulandığı yol, su yolu, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil saha, ibadet yeri ve karakol gibi umumî hizmetlerden ve bu hizmetlerle ilgili tesislerden başka maksatlarla kullanılamaz. Düzenleme ortaklık paylarının toplamı, yukarıdaki fikrada sözü geçen umumi hizmetler için, yeniden ayrılması gereken yerlerin alanları toplamından az olduğu takdirde, eksik kalan miktar belediye veya valilikçe kamulaştırma yolu ile tamamlanır. ...

Bu maddede belirtilen kamu hizmetlerine ayrılan yerlere rastlayan yapılar, belediye veya valilikçe kamulaştırılmadıkça yıktırılamaz." hükümlerine yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; İzmir İli, Bornova İlçesi, K. D. Mahallesi, Ü. Caddesi, No:.. adresinde bulunan 4.192,88 m2 kamuya terkli alanın, araç park yeri olarak kullandığından bahisle, davacı şirket adına 17.03.2012-17.03.2016 tarihleri arası için 103.200,00 TL tutarlı, 18.03.2016 tarih ve E. 1745 sayılı ecrimisil ihbarnamesi düzenlenmesi üzerine, anılan ecrimisil ihbarnamesinin iptali istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer alan hükümler uyarınca, Belediyelerin ancak tapuda adlarına kayıtlı bulunan taşınmazlarına yönelik olarak 2886 sayılı Kanun'un 75. maddesini uygulamak suretiyle ecrimisil tahakkuk ettirebilecekleri, imar planında meydan, yol, park, otopark gibi umumi hizmetlere ayrılmış alanların kamunun kullanımına kazandırılmadığı ve tapu kayıtlarının bu doğrultuda düzenlenmediği sürece Belediyenin taşınmazı sayılamayacağı, dolayısıyla da hüküm ve tasarrufu altında bulunsa dahi Belediyelerin bu alanlara yönelik olarak ecrimisil isteyemeyeceği açıktır.

Bu durumda, davalı belediyenin özel mülkiyetinde olmayan, kamunun yararlanması için ayrılmış yerlerden belediyenin ecrimisil isteme yetkisi bulunmadığından, davacı şirket adına düzenlenen 18.03.2016 tarih ve E. 1745 sayılı ecrimisil ihbarnamesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Nitekim Danıştay 10. Dairesi'nin 01.10.2014 gün ve E:2010/4670, K:2014/5639 sayılı, kapatılan 17. Dairesi'nin 24.02.2016 gün ve E:2015/300, K:2015/174 sayılı kararlan ile İzmir Bölge İdare Mahkemesi 6. İdare Dava Dairesi'nin 07.11.2017 tarih ve E:2017/1598, K:2017/1495 sayılı, 25.01.2018 tarih ve E:2018/20, K:2018/108 sayılı kararlan da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptaline" şeklinde karar verilmiş, karar aleyhine davalı Belediye vekili istinaf yoluna başvurmuştur.

İZMİR BÖLGE İDARE MAHKEMESİ 6. İDARE DAVA DAİRESİ'nin 19/04/2018 gün, E:2018/713, K:2018/687 sayı ile "2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "İstinaf' başlıklı 45. maddesinde, "... İstinaf, temyizin şekil ve usullerine tabidir.

Bölge idare mahkemesi, yaptığı inceleme sonunda ilk derece mahkemesi kararını hukuka uygun bulursa istinaf başvurusunun reddine karar verir. Karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise gerekli düzeltmeyi yaparak aynı kararı verir.

Bölge idare mahkemelerinin 46 ncı maddeye göre temyize açık olmayan kararlan kesindir..." kuralına yer verilmiş; "Temyiz" başlıklı 46. maddesinde Bölge İdare Mahkemelerinin kararlarının tebliğini izleyen 30 gün içerisinde Danıştay'da temyiz edilebileceği öngörüldükten sonra temyize tabi kararlarının hangileri olduğu sayma yoluyla sınırlanarak belirlenmiş, "temyiz incelemesi üzerine verilecek kararlar" başlıklı 49. maddesinin 2. fikrasında, "a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması, b) Hukuka aykırı karar verilmesi, c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" kaldırma nedenleri olarak sayılmıştır.

Dosyadaki belgeler ile başvuru dilekçesindeki iddiaların incelenmesinden, istinaf başvurusuna konu kararın hukuka ve usule uygun olduğu, kararın kaldırılmasını gerektirecek yasal bir sebebin bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; İzmir 2. İdare Mahkemesi'nce verilen 29/12/2017 tarih. E: 2016/593, K: 2017/2302 sayılı karara karşı yapılan istinaf başvurusunun reddine" kesin olarak karar vermiştir.

II-UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEN İSTEK: " ……Müvekkil Belediye tarafından kamuya terkli alanların davacı şirket tarafından işgalinin tespiti üzerine ecrimisil tahakkuk ettirilmesi ve ihbarname düzenlenerek gönderilmesi işlemlerine karşı davacı şirket tarafından aleyhe açılan davada mahkemenin 29.12.2017 tarihli kararı ile

"...Bu durumda davalı Belediyenin özel mülkiyetinde olmayan, kamunun yararlanması için ayrılmış yerlerden belediyenin ecrimisil istemi yetkisi bulunmadığından, davacı şirket adına düzenlenen 18.03.2016 tarih ve E.1745 sayılı ecrimisil ihbarnamesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır. ...Açıklanan nedenler ile dava konusu işlemin iptaline..." karar verilmiştir.

Mahkeme kararına karşı istinaf başvurusunda bulunulmuş, İzmir Bölge İdare Mahkemesi 2018/713 E.-2018/687 K. sayılı 19.04.2018 tarihli karan ile istinaf başvurumuzun reddine^ kesin olarak karar verilmiştir. Benzer davalarda Danıştay tarafından kamuya terkli alanların işgali halinde Belediyemizce ecrimisil talep edilebileceği yönünde kararlar mevcuttur. Kamu kurumu olarak Belediyemizin kamu yararını korumak görevi ve sorumluluğu dikkate alındığında kamuya terkli alanların işgali halinde işgal edenler hakkında çelişkili kararlar sebebi ile ecrimisil talep edilebilmesine yönelik hakkın kullanımı olanaksız hale gelmiştir. Özellikle aynı yerde hatta yan yana olan parsellerin birinden talep edilebilmekte iken birinden talep edilememekte olunması hukuktaki yeknesaklığın bozulmasına ve hukukun temel ilkesi olan adaletin sağlanmasına aykırılık teşkil etmekte hem kamu kurumu olan Belediyemizin hem de işgal edenlerin arasındaki uygulama farklılıkları ile adaletsizlik hukuksuzluğa neden olmaktadır. Danıştay bozma kararlarına ilişkin kesinleşmiş mahkeme karan henüz tarafımıza tebliğ edilmemiş olmakla birlikte Danıştay bozma karan sonrasında İdare Mahkemesi kararlarının kesinleşmesi için geçecek süre içerisinde; İzmir Bölge İdare Mahkemesi kararlarının kesin olması sebebi ile bu farklı kararların uygulanması sonrasında Belediyemiz ve karşı taraf açısından hak kayıplarına yol açacaktır. Acilen bu hususta hukukun yeknesaklığı ve adaletin sağlanabilmesi için içtihat birliğinin sağlanması gerekmektedir.

2247 sayılı yasanın 24/1. Maddesine göre ; (21/1/1982 tarih ve 2592 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle değişik birinci fikra.) 1 inci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir.

Yasal düzenleme kapsamında Belediyemizce kamuya terkli alanların işgal edilmesi halinde ecrimisil tahakkuk ettirilip ettirilemeyeceği hususundaki Bölge İdare Mahkemesi kararları ile Danıştay Dairesi kararları arasındaki hüküm uyuşmazlığının giderilmesi istemi ile başvuru zorunluluğu doğmuştur" demek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi

Başkanlığına sunulmak üzere İzmir 2. İdare Mahkemesine verdiği 12.06.2018 tarihli dilekçesi ile idari yargı dava dosyası İzmir 2. Mahkemesinin bila tarih ve 2016/593 esas üst yazısı ile Mahkememize gönderilmiş, 29.06.2018 tarihinde Mahkememiz kayıtlarına girmiştir.

Talep içeriği nazara alınarak Başkanlıkça Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile Danıştay Başsavcısının görüşlerinin alınmasına gerek görülmemiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler; Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 24.09.2018 günlü toplantısında: Raportör- Hakim Engin SELİMOĞLU'nun 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiğine ilişkin sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un "Mahkemenin görevi" başlığını taşıyan 1. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir" denilmiş; 24. maddesinde ise, 1 nci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığının kabul edileceği belirtilmiştir.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,

b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen idari yargı kararlarının incelenmesinde;

1 - Bornova Belediye Encümeninin 21.04.2010 tarih ve 32-733 sayılı kararına dayalı olarak Üniversite Caddesi No:66 adresinde kamuya terkli alan üzerindeki 4192,88 m21ik yerde araç park yeri işletmek sureti ile 31.03.2012-31.12.2014 tarihleri arasında davacı tarafından fuzulen işgal edildiğinin tespit edildiği gerekçesiyle 30/04/2010 gün ve Taşınmaz Dosya No:39-1263 sayılı ecrimisil ihbarnamesinin iptali talebiyle idari yargıya yapılan müracaatın İzmir 3. İdare Mahkemesinin E:2010/1197 K:2011/1531 sayılı dosyada kısmen kabulüne karar verildiği, temyiz edilen kararın Danıştay 10. Dairesinin 09/09/2014 gün, Esas No: 2012/208, Karar No:2014/4882 sayılı ilamıyla onanarak kesinleştiği,

2 - Üniversite Caddesi No:66 adresinde kamuya terkli alan üzerindeki 4192,88 m21ik yerde araç park yeri işletmek sureti ile 31.03.2012-31.12.2014 tarihleri arasında davacı tarafından fuzulen işgal edildiğinin tespit edildiği gerekçesiyle düzenlenen 18.03.2016 tarih ve E.1745 sayılı ecrimisil ihbarnamesinin iptali talebiyle idari yargıya yapılan müracaatın bu kez İzmir 2. İdare Mahkemesinin E:2016/593 K:2017/2302 sayılı dosyasında kabul edilerek işlemin iptaline karar verildiği, istinaf başvurusunun İzmir Bölge İdare Mahkemesi 6. İdare Dava Dairesinin 19/04/2018 gün, E:2018/713, K:2018/687 sayılı kararıyla kesin olarak reddedildiği anlaşılmaktadır.

Tüm bu anlatımlar ışığında çelişki bulunduğu ileri sürülen kararlara dayanak dava konu ve sebeplerinin Bornova Belediyesinin biri 30.04.2010, diğeri 18.03.2016 tarihli iki farklı işlemine ilişkin olduğu gibi, aksinin kabulü halinde bile aynı yargı kolu içerisindeki kararlar arasındaki çelişkilerin Mahkememizce giderilmesine yasal olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda, konusu ve sebepleri farklı olan davalara ilişkin olarak idari yargı yerlerinde verilen kararlar arasındaki çelişki dolayısıyla hüküm uyuşmazlığı bulunduğundan söz edilemeyeceği açıktır.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen "1 nci maddede gösterilen adli ve idari yargı mercileri" koşulu ile aynı konuya ve sebebe ilişkin kararlar olması ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması" koşullarını taşımayan başvurunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :2247 sayılı Yasa'nın 24. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN REDDİNE, 24.09.2018 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi DURSUN	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Aydemir TUNÇ	Turgay Tuncay Varlı